D. Ostrá: Vláda odsunula zvýšení rodičáku

Popis

Zatímco ti, kterým se narodilo dítě po 1. lednu, získali nárok na navýšení rodičovské z 300 na 350 tisíc, ostatní musejí navýšení pomoci oželet. Následky ekonomické krize, drahých cen energií i potravin a řady dalších položek, které se přesunuly do vyšších sazeb DPH, musejí řešit všichni.

Co vše se změnilo?

Kromě zvýšení příspěvku o 50 tisíc pro rodiče jednoho dítěte došlo k navýšení příspěvků u vícerčat z 450 na 525 tisíc korun. A mění se také doba, po kterou bylo možné rodičovský příspěvek čerpat – zkracuje se ze čtyř na tři roky.

Co mi na tom vadí?

Předně, zkrácení možnosti čerpání znamená, že rodiče čtyřletého dítěte, aby nezůstali ekonomicky neaktivní, budou usilovat o umístění dítěte v předškolním zařízení. To je ale u řady dětí v tomto věku skoro nemožné.

Mám kamarádku, která objezdila několik školek v okolí svého bydliště, ale nakonec musela využít služeb firemní školky. Není to ideální varianta vzhledem k prostředí a neméně ji zarazil fakt, že kvůli vládnímu konsolidačnímu balíčku ji stát odmítne uznávat firemní benefit. Pokud rodič nesežene veřejnou školku, protože kapacitně nedostačují, stát ho jednoduše potrestá vyššími daněmi.

Zvýšení příspěvku je nedostatečné. Sociální demokracie ho naposledy zvýšila na začátku roku 2020. Pokud bychom jeho hodnotu měli přepočítat na dnešek, nebylo by to méně než 400 tisíc korun, a to vlivem rekordní inflace posledních let. Proto jsme dlouhodobě, už od oznámení tohoto záměru, prosazovali variantu navýšení o 100 tisíc Kč.

Co bylo možné dělat?

Situaci jsme se pokusili aktivně řešit možnostmi, které jsou v našich silách. Napsala jsem otevřený dopis s apelem senátorům z klubu KDU-ČSL a nezávislí. Byli to totiž oni, kteří se před čtyřmi lety ozvali kvůli návrhu, který připravila sociální demokratka Jana Maláčová. Vzhledem k administrativní náročnosti tehdy bylo upuštěno od toho, aby se příspěvek dorovnal i rodinám, které příspěvek již dočerpaly, protože si zvolily nejkratší možnost

čerpání. Týkalo se to zhruba 70 tisíc rodin.

Na Ústavní soud se nakonec obrátilo 51 senátorů a senátorek z klubů KDU-ČSL, ODS, STAN, SEN21 a dva nezařazení s požadavkem na to, aby se zvýšení týkalo všech rodičů. V prosinci 2021, tedy v době nástupu současné vlády, Ústavní soud stížnosti nevyhověl. Možná si už sami tito senátoři, včetně svých poslaneckých kolegů, oddechli. Jiný verdikt by totiž znamenal vyšší rozpočtové výdaje pro současnou pětikoaliční vládu.

A jak hlasovali ti stejní senátoři 29. listopadu 2023, když se v Senátu rozhodovalo o tom, koho se bude týkat aktuální navýšení? Všichni přítomní vyjádřili svůj souhlas s vládním návrhem. To znamená, že zhruba 280 tisíc současných rodičů se navýšení nedočkalo.

Oproti navýšení v roce 2020 tak jde fakticky o pozdržení vyplácení o celé tři roky. Zatímco vláda příspěvek zvyšuje pouze rodičům dětí narozených v roce 2024 a mladších, v roce 2020 se navýšení dočkali i rodiče dětí narozených v roce 2017. Skutečný rozdíl v navýšení dávky je tedy celých 7 let. Hodnota peněz za tuto dobu klesla zhruba o 40 %.

Co bude dál?

Sociální a rodinná politika jsou slabinou současné vlády. Pan ministr Jurečka, který měl být garantem citlivého přístupu zcela selhal. Vláda se odvolává na nepříznivý demografický vývoj, aby obhájila své změny v důchodech, ale na druhou stranu vytrvale hází rodičům klacky pod nohy a odmítá je podpořit.

S otevřeným dopisem jsme sice neuspěli, ale nevzdáváme se. Nebojíme se upozorňovat na nespravedlnosti, které denně zažíváme. Vlády Sociální demokracie vždy rodičovské příspěvky zvedaly tak, aby odpovídaly růstu průměrných mezd. A v této politice hodláme pokračovat, protože podpora nejmladší generace znamená podporu růstu.

Text byl zveřejněn také na blogu Seznam médium

Datum vytvoření
04.01.2024